

הלימודים החוץ-אקדמיים

הלימודים החוץ-אקדמיים של האוניברסיטה הפתוחה כוללים שלוש זרועות: בית הספר לטכנולוגיה, היחידה לקידום מקצועי של עובדי הוראה ומערך לימודי החוץ (מעל"ה).

- בית הספר לטכנולוגיה זכה במרכז חדש של חברת החשמל להכשרת עובדי החברה ל"טכנאי חשמל". קורס ראשון של עובדי החברה נפתח בהשתתפות 36 איש.
- נפתח מסלול לימוד של שלושה סמסטרים לטכנאי תעשייה וניהול המיועד לעובדי משרד הביטחון.

בית הספר לטכנולוגיה

בית הספר לטכנולוגיה של האוניברסיטה הפתוחה בניהולו של ישראל זילברשטיין מכשיר הנדסאים וטכנאים בתחומים אלה: אלקטרוניקה, הנדסת תוכנה, חשמל, תעשייה וניהול. בית הספר גם מפעיל מכינה טכנולוגית ולימודי הנדסאים במתכונת מיוחדת המותאמת לציבור החרדי.

הכשרה טכנולוגית במגזר החרדי

בהתאם לתכנית החומש האסטרטגית של האו"פ, שבה הוגדר יעד של "פריצה לקהלים חדשים – המגזר החרדי", תוכננו שיווק מסיבי למגזר החרדי באמצעות כלי התקשורת המתאימים ופתיחת מרכזי לימוד חדשים בריכוזי האוכלוסייה החרדית. השנה נפתחה מכינה טכנולוגית ובה 110 לומדים בחמישה מרכזי אוכלוסייה חרדית: ירושלים, בני-ברק, אלעד, אשדוד וכפר חב"ד. בין הלומדים קבוצה של כ-30 חיילים משח"ר (שירות חרדים בצבא) ומ"נצח יהודה" (נחל חרדי), ונפתחו שתי כיתות ייעודיות ללימודי הנדסאים לחרדים בבני-ברק: כיתת הנדסאי חשמל וכיתת הנדסאי תוכנה. לכיתות אלה התקבלו בוגרי המכינה הטכנולוגית לחרדים ואחרים בעלי רקע מתאים. כמו כן נפתחו כיתה חדשה וכיתה ממשיכה של הנדסאי תעשייה וניהול בישיבת הסדר בנתניה.

מספר הלומדים החרדים בבית הספר לטכנולוגיה בתכניתו שבהן משרדי הממשלה או קרנות מממנים את שכר הלימוד, לפחות חלקית, כמעט הוכפל: מ-135 בתשע"א ל-260 סטודנטים בתשע"ב.

פעילויות וקורסים חדשים

- ארבעת הכרכים של הספר "מעגלים מיקרו אלקטרוניים" יצאו לאור במהדורה סופית, והם מחליפים את חומרי הלימוד בשני קורסים מרכזיים להנדסאי אלקטרוניקה: "אלקטרוניקה תקבילית" ו"מעגלים אלקטרוניים".
- יצאה לאור המהדורה הסופית של הספר "אלקטרוניקה הספק כרך ב" למגמת הנדסאי חשמל.
- במסגרת רענון ועדכון המעבדות האישיות במגמות אלקטרוניקה וחשמל נרכשו השנה 30 ערכות מעבדה חדשות ממוחשבות. מכשירי המדידה במעבדה הם וירטואליים ורכיבי הניסוי ממשיים.

נתוני הרשמה

מסלול לימוד	מספר הסטודנטים		
	תש"ע	תשע"א	תשע"ב
מסלולי הנדסאי/טכנאי (לרבות מסלול משולב)	1,567	1,481	1,761
מסלול הכשרה מקצועית והשתלמויות	153	90	140
סה"כ	1,720	1,571	1,901

בוגרים ומקבלי תעודות הסמכה

בוגרים ומקבלי תעודות הסמכה	תש"ע	תשע"א	תשע"ב
הנדסאי/טכנאי	62	65	68
משלימים ובוגרי הנדסאים במוסדות אחרים	19	20	19
מורים לטכנולוגיה ובוגרי הכשרה מקצועית	153	90	141
סה"כ בוגרים ומקבלי תעודות	234	175	228

קידום מקצועי של עובדי הוראה

בשנת הלימודים תשע"ב התרחבה פעילות היחידה לקידום מקצועי של עובדי הוראה באוניברסיטה הפתוחה בראשותה של נעה באומן באמצעות השתלבות בהובלת הפיתוח המקצועי בתהליכי הרפורמה המובילים במערכת החינוך.

פיתוח מקצועי לעובדי הוראה במסגרת רפורמת אופק חדש: בשנת הלימודים תשע"ב עסקה היחידה בפיתוח ובהובלה של תכניות לפיתוח מקצועי-אקדמי של עובדי הוראה בכירים של "אופק חדש" כדי להעצים את המורים, להקנות להם כלים לחשיבה חינוכית יישומית ולעודד אותם לתהליכי יזמות, חדשנות ומחקר פעולה בשדה המבוססים על עקרונות המחקר האקדמי. בתכניות "מורה יזם ומטמיע תכניות חינוכיות" ו"מורה חוקר את עשייתו" למדו כ-120 מורים בשש קבוצות ברחבי הארץ. נוסף על כך, השתלבה היחידה בתהליכי הפיתוח המקצועי במסגרת "אופק חדש" הכוללים ביצוע השתלמויות לכלל עובדי הוראה ברחבי הארץ בנושאים פדגוגיים, כגון: הטמעת ההוראה הפרטנית, חשיבה מסדר גבוה, הערכת הישגי לומדים, וכן הכשרה של בעלי תפקידים, כגון הכשרת סגני מנהלים.

השתלבות בתכנית התקשוב הלאומית: משרד החינוך הפעיל בשנת הלימודים תשע"ב בחינוך היסודי את תכנית התקשוב הלאומית להתאמת מערכת החינוך למאה ה-21, שמטרתה לשלב פדגוגיה חדשנית בבתי הספר תוך הטמעה של טכנולוגיית מידע ותקשורת ICT. היחידה לקידום מקצועי של עובדי הוראה הובילה הכשרה רחבת היקף בפריסה ארצית של בעלי התפקידים המובילים בהטמעת התכנית בכלל המגזרים (יהודי, ערבי, דרוזי ודואי). הופעלו עשר קבוצות של מנהלי בתי ספר, שש קבוצות של רכזי אשכול ו-15 קבוצות של רכזי תקשוב.

פיתוח מקצועי למת"ליות (מומחיות ומעריכות תפקודי למידה) ולסגל תכנית אל"ה (איתור/אבחון, למידה והערכה): בשנת הלימודים תשע"ב הורחבה פעילות היחידה לקידום מקצועי במסגרת הכשרת בעלי תפקידים בתכנית אל"ה העוסקת בשילוב לומדים בעלי לקויות למידה. במגזר הערבי התקיימה השתלמות באסטרטגיות הוראה לקידום לומדים מתקשים בתחום השפה תוך שימת דגש בהשבת הכתיבה למורים מובילים ולמת"ליות. במגזר היהודי הובילה היחידה השתלמות לסגל מדריכות ארציות וכן למת"ליות במסגרת ימי עיון לפיתוח מקצועי, שכללו הרצאות וסדנאות לקידום לומדים מתקשים בחטיבת הביניים.

הכשרת מנהלים של בתי ספר: בשנת הלימודים תשע"ב הסתיים המחזור הראשון באוניברסיטה הפתוחה של התכנית הדו-שנתית להכשרת פרחי ניהול בשיתוף "אבני ראשה", ונפתח מחזור חדש של התכנית המיועדת להכשיר מנהלים של בתי ספר.

פעילויות נוספות

- קורסים למורים חונכים וסדנאות התמחות (סטאז') לבוגרי האוניברסיטה הנקלטים בהוראה במסגרת פרויקט ההתמחות בהוראה.
- פיתוח מקצועי למפקחי בתי ספר של משרד התמ"ת "המפקח כמנהיג".
- קורס למפקחים על אנשי הדת באגף עדות של משרד הפנים בנושא פיתוח מנהיגות חינוכית דתית.
- השתלמויות דיסציפלינריות בפריסה ארצית וימי עיון למורים בתחומי דעת שונים.
- קורסים ייחודיים למורים בשנת שבתון: מנחה לקידום בעלי הפרעות קשב, רכזים פדגוגיים, הכשרת מורים להוראה מתקנת, העצמה אישית – לפגוש את עצמי, תזונה ובריאות, כתיבה של סיפורי חיים וליווי אישי בכתיבת תכניות.

מערך לימודי החוץ (מעל"ה)

מערך לימודי החוץ מאגד את בתי הספר **אסכולות, חשיפה, תפנית, תפניטק, דיפלומה, דיאלוג ומירב**. לכל הקורסים של מעל"ה נרשמו מעל 20,000 תלמידים מהמגזר הפרטי. גם השנה נמשכה הפעילות הענפה בפריפריה, והועמקו הקשר ושיתוף הפעולה עם המגזר החרדי. כמו כן החלה פעילות במגזר הערבי באום אל-פאחם ובחיפה.

אסכולות

ב**אסכולות**, בית הספר ללימודים רבת-תחומיים ולתרבות הדעת, גדל השנה מספר ההרשמות ב-3% ועמד על 18,000 הרשמות. תכניות הלימוד רבות ומגוונות: בקורס "ממשל ואסטרטגיה", בניהול של איתן בן-אליהו, התארחו בין היתר: גבי אשכנזי, דן מרגלית, פרופ' גבריאלה שלו, גיא רולניק ואחרים. בקורס "שישי כלכלי", בניהול של סבר פלוצקר, התארחו ד"ר יובל שטייניץ, עופר עיני, חנה פריזן ואחרים. המלחין והמנצח גיל שוחט לימד שבעה קורסים שונים ואירח את האמנים שלומית אהרון, רמה מסינגר, רינה שיינפלד ואחרים. בית הספר קיים השנה 13 סדרות של "טרומ בכורה בקולנוע" (בחיפה, בירושלים, בתל-אביב, ברעננה ובעומר), ובהן מוצגים סרטי איכות טרם יציאתם לאקרנים. גם השנה התקיימו כ-30 סדרות טיולים בארץ, ובכל אחת שישה טיולים. סך הכול טיילו במסגרת זו השנה כ-1,500 מטיילים. במסגרת פסטיבל הסופרים אירח בית הספר השנה, בין היתר, את הסופרים עמוס עוז, צרויה שלו, אמנון דנקנר ואשכול נבו.

מתוך הפנינג דיגיטלי, יצירה של אנטון שסטקוב

- תחרות אירורים. בראש חבר השופטים עמד המאייר מישל קישקה;
- אירוע בחג פורים ובו הוצגה תערוכת מסכות פרי יצירתם של תלמידי בית הספר בהשתתפות של כ-300 תלמידים;
- הפנינג דיגיטלי 2012, אירוע מסורתי לסיום שנת הלימודים, ובו הציגו עשרות בוגרים מעבודותיהם בתחומי עיצוב, אנימציה, סרטים דוקומנטריים ועלילתיים ועוד.

תפנית

תפנית, בית הספר למנהלים ופיננסים, המשיך השנה להרחיב את פעילותו ואת נגישותו. פותחו תחומי תוכן חדשים, ועודכנו קורסים בהתאם למגמות השוק ולהתפתחות מקצועות הניהול. בית הספר קיים גם השנה מיזמים שחשפו את המשתתפים לאפשרויות הלימוד המגוונות באוניברסיטה הפתוחה, ובכללם:

סדנאות לחיילים משוחררים: בית הספר המשיך להפעיל מרכז סדנאות לחיילים ערב שחרורם מהצבא להקניית מיומנויות הנחוצות להשכלתם ולכניסה לעולם העבודה. בסדנאות אלה החיילים נחשפים גם למגוון האפשרויות שהאוניברסיטה הפתוחה מציעה במסגרת חצי יום המוקדש להשכלה הגבוהה בישראל בהשתתפות יועץ ממערך הייעוץ ללימודים אקדמיים.

בית אילה: שלוחת בית אילה שוכנת בבית הנדבנית איילה זקס-אברמוב ז"ל. המבנה נותר בצורתו המקורית, כבית מגורים, וכיתות הלימוד ממוקמות בחדרי האירוח והמגורים של המשפחה. כך נוצרת במקום אווירה אינטימית ונינוחה. השנה בוצע פרויקט אצירת אוסף האמנות של בית אילה (בשיתוף המשפחה). במגמה להגיע לקהל צעיר הוצעו השנה קורסים חדשניים, כגון: קורס ניצוח עם רונן בורשבסקי, מנצח-משנה של זובין מהטה וקורס על הביטלס עם הזמר והיוצר דני רובס. כמו כן קומת המרתף שופצה, והותקנו בה מטבח, שירותים ופינת קפה לנוחיות התלמידים.

חשיפה

חשיפה, בית הספר לאמנויות התקשורת, הטלוויזיה והמולטימדיה, מקיים מסלולי לימוד שחלקם מוכרים לנקודות זכות לתואר ראשון באקדמיה, והוא שותף למרכז ללימודי תקשורת. גם השנה נפתחו מסלולי לימוד הכוללים התמחות מקצועית בעיתונות וברדיו המותאמים גם לסטודנטים הלומדים באוניברסיטה הפתוחה לקראת תואר ראשון בתקשורת. כמו כן נפתח קורס בקריינות רדיו ובעריכת מוסיקה. פעילויות נוספות של בית הספר כללו:

תפניטק

בית הספר למחשבים, מאופיין בגישה יישומית שמטרתה להעניק לבוגריה כלים שימושיים ומיומנויות. מערך ההדרכות בבית הספר מאפשר גם לחסרי רקע בתחום המחשבים להיכנס בשערי הטכנולוגיה ומספק אפיקי התעדכנות נוחים למבקשים להכיר את החידושים. במימון משרד התמ"ת התקיימו גם השנה ברחבי הארץ קורסי הסבה לאקדמאים מפוטרי היי-טק, והם הותאמו לביקוש לעובדים בשוק העבודה בתחומי התוכנה והתקשורת. נמשך המיזם הייחודי של הכשרת חרדים יוצאי כולל לתחום תכנות המחשבים כדי לשלבם בתעשייה.

דיפלומה

בית הספר ללימודי תעודה והסמכה, מציע מסלולים להכשרה מקצועית ולהכנה למבחני הסמכה במגוון תחומים ובהם תיירות, פיננסיים, עיצוב ונדל"ן. במגזר החרדי המשיך בית הספר גם השנה את פעילותו הענפה בשיתוף מחלקת הרווחה של עיריית בני-ברק במגוון רחב של תחומים, בהם תיירות, חשבונאות, מזכירות, תחומי התוכנה ועוד.

דיאלוג

בית הספר לשפות, מקיים קורסים לקהל הרחב בעשרה מרכזי לימוד ברחבי הארץ במגוון רחב של שפות, ובהם שולבו השנה חיילים ומורים רבים במסגרת שיתופי פעולה עם צה"ל ועם הקרן לקידום מקצועי של הסתדרות המורים. בית הספר מקיים גם קורסים רבים לארגונים עסקיים שונים. במסגרת שיתוף הפעולה בין דיאלוג לבין עמותת "בעצמי" התקיימו כעשרה קורסי אנגלית לציבור החרדי, שכללו רכישת יסודות השפה ויכולת לנהל שיחה בסיסית. כמו כן התקיימו קורסי אנגלית בשיתוף המרכז לשלטון מקומי, ובהם הוכשרו ראשי ערים וסגניהם בשיפור השפה האנגלית בנושאים מחיי עולמם המקצועי. פרויקט נוסף של דיאלוג הוא קורסי אנגלית המיועדים לאלמנות וליתומי צה"ל בשיתוף עם ארגוני אלמנות ויתומי צה"ל.

מירב

בית הספר לרפואה משלימה בשיתוף "מכבי טבעי", המשיך גם השנה להרחיב את פעילותו בקרב קהלי יעד נוספים, ובין היתר פעל השנה במסגרת "חבר'ה" הפונה ל-200,000 אנשי קבע ופורשי צה"ל, והוזמנו קורסי העשרה והעצמה לרשת בתי המרקחת של "מכבי". במסגרת הפעילות ההתנדבותית של בית הספר בוגרי שנה ב מטפלים בנשים

סדנאות לעולים ולחיילים בודדים: סדנאות הכנה לאזרחות מוצעות לעולים חדשים ולחיילים בודדים לקראת שחרורם מהצבא כדי להקל עליהם את ההשתלבות בחיים האזרחיים. הסדנאות מקנות ידע חיוני על העולם האקדמי ועל שוק העבודה ומטפחות מוטיבציה לפנות למסלול האקדמי ככלי חיוני להשתלבות עתידית בשוק העבודה. כמדי שנה גם בתשע"ב הוכשרו יותר מ-1,500 חיילים בסדנאות אלו, שהן פרי שיתוף פעולה עם הסוכנות היהודית, עם צה"ל, עם קרן גרוס ועם קרן אסתר המלכה.

סדנאות העצמה, יזמות ומציאת עבודה: בית הספר מפעיל זו השנה השלישית ברציפות סדנאות הכנה לעולם העבודה עבור מובטלים המשתתפים בקורסי הכשרה של משרד התמ"ת וכן עבור מגזרים שונים באוכלוסייה, כגון: חרדים, ערבים, נשים חד-הוריות, עולים מאתיופיה. בשנת תשע"ב הוכשרו כ-1,000 משתתפים בסדנאות אלה. הסדנאות מתוכננות בנפרד עבור כל קהל יעד ומקנות למשתתפים כלים להעצמה אישית, כבסיס לכניסה לעולם העבודה, וכן ידע ומיומנויות למציאת תעסוקה ולפיתוח יזמות עסקית.

קורסי פיתוח למנהלים ולצוותים בארגוני בריאות ותרופות: בית הספר מקיים פעילות הדרכה זו השנה השלישית בהצלחה רבה עבור חברת התרופות הבין-לאומית Roche. ההדרכה פותחה בהתאם לצרכי הארגון ומיועדת לפיתוח מיומנויות ניהול בקרב צוותי אחיות המשמשות בתפקידי ניהול במגוון מרכזים רפואיים ברחבי ישראל. השנה הצטרף לקוח אסטרטגי נוסף, המרכז הרפואי "מעוני הישועה", מרכז רפואי חרדי בבני ברק, ובו התקיימו, בין היתר, קורס ניהול לאחיות, קורס לבנייה של אמנת שירות, ימי עיון בנושא שירות וימי אוריינטציה.

קורסי רב-תרבותיות בסוכנות היהודית ובקרן היסוד: הקורס נבנה מתוך צורך אמיתי של עובדי הסוכנות היהודית וקרן היסוד הנתקלים במהלך עבודתם במגוון רחב של תרבותיות בחברה הישראלית. הקורס סקר את תרבות התרבותיות הבולטות בחברה במטרה לפתח סבלנות, סובלנות ואינטליגנציה רגשית רב-תרבותית. עקב התגובות המצוינות לתכנית נערכו שלושה מחזורי לימוד במהלך שנת תשע"ב.

קורסי נשים במגזר הערבי: במסגרת תכנית "עוצמה" תפנית מקיים קורס להכשרת דירקטוריות. הקורס מופעל ביוזמת ארגון "יסמין" בשיתוף הקרן החדשה לישראל, קרן קמינגס וקרן נשות הדסה.

עם החברות והארגונים שקיימו פעילויות בבית דניאל בתשע"ב נמנים אינטל, אלקטרה, מוטורולה, אלביט, אמדוקס, טבע, טמבור, שירותי בריאות כללית, סופרפארם, אבן דרך, פז, שטראוס, כאל – כרטיסי אשראי לישראל, מיקרוסופט, נתיבי לכת, נייס מערכות, אפק – ארגון פרט קבוצה, תנובה, אופיר טורס, הרדוף – ליווי עסקי, משטרת ישראל, משרד ראש הממשלה, פלאפון תקשורת, המרכז הישראלי למצוינות בחינוך, האגודה לזכויות האזרח, דואר ישראל, הקרן לסביבה ירוקה, מנורה, מכון לחינוך דמוקרטי, רכבת ישראל, מארוול, קמטק, החברה למתנ"סים, המכון למנהיגות איכותית, גליל הנדסה, משרד הביטחון, הולמס פלייס, דלתא גליל תעשיות, אסם, בידטכנולוגיה, בנק ערבי-ישראלי, בנק לאומי, בנק מזרחי טפחות, מכון מגיד, מכון רוזנצוויג, זוגלובק.

בית לנגה

גם במהלך תשע"ב נמשכו העבודות בבית לנגה – בית המרכבות, שצפוי להיפתח לפעילות בשנת תשע"ג. האו"פ פועלת יחד עם המועצה לשימור אתרים כדי להמשיך את עבודות ההצלה, השחזור והשימור של בית המשפחה ושל הגן ההיסטורי.

בית לנגה

שיוצאות ממעגל הסמים והזנות במסגרת עמותת "סלעית" ובנשים שמחלימות ממחלת הסרטן במסגרת עמותת "ניצני מודיעין".

בית דניאל

לפי מיטב המסורת של בית דניאל התקיימו בו גם בשנת תשע"ב פעילויות של גופים מוזיקליים ובכללם "שרים בזכרון" – זמרי מוזיקת קאונטרי; המועדון הישראלי לנגני כלי נשיפה – ינשוף; המועדון הישראלי למוזיקה קלאסית; תזמורת קול המרכז; משכנות שאננים; המקהלה של כפר יונה; סופי שבוע מוזיקליים בהנחיית סמדר כרמי-גיברמן; תכנית של קונסרבטוריון גבעתיים בשילוב תזמורת הנוער של בית הספר על שם ליאו קסטנברג מברלין ועוד.

פעילויות אחרות בעלות אופי מיוחד שנערכו השנה בבית דניאל היו: סדנאות של החברה להגנת הטבע למקבלי החלטות בנושא המגוון הביולוגי; סדנה לכתובת שירה מטעם הליקון – העמותה לקידום השירה בישראל; המפגש השנתי של סגל התכנית להנחיית קבוצות של אוניברסיטת חיפה; מפגש של פורום ארגוני השלום הפלסטיני-ישראלי; סדנאות לפיתוח עובדים של בנק דיסקונט; הכנס השנתי של ארגון "ברוח" לתמיכה רוחנית; סדנה של סגל החינוך של בית הספר דנצינגר מקרית שמונה; כנס תחבורה וקיימות מטעם ארגון "תחבורה היום ומחר"; סדנה של המרכז הבינתחומי; כנס עובדי עמותת "למרחב" – תכנית העוזרת לצעירים ללא עורף משפחתי; כנס הזיכרון השנתי של בית הספר הריאלי העברי בחיפה; יום עיון של בכירים מאגף המודיעין של צה"ל; יום עיון של צמרת משטרת ישראל; סוף שבוע של ריקודי סגנון מטעם קבוצת סגנון ברון.

האוניברסיטה הפתוחה קיימה בבית דניאל במהלך השנה ימי עיון וסדנאות של מחלקות אקדמיות ואדמיניסטרטיביות, יום עיון לסטודנטים של האו"פ לתואר שני במחשבה הביולוגית וסדנת חוקרים בין-אוניברסיטאית "טקסט וקונטקסט" מטעם המחלקה להיסטוריה, פילוסופיה ומדעי היהדות.